

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. II. Quos actus Sacramentum Poenitentiae complectatur: ac diuinam
vocationem ad eos exhortari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

olutionis: vt iusti feruētes, qui ex Dei gratia per multos annos viuunt abl- que mortali peccato, sed leuiter septies in die cadunt, frui possent fructi- bus huius Sacramenti; & maiorem puritatem, gratiæque augmentum; & heroicorum actuum, qui in eo exercentur, meritum obtinere: sicut dictum est. Et quamuis alia quoque sint media, ad leuia hæc peccata purganda: nul- lum tamen magis aptū & accommodatum est, quàm hæc sit ablutio à Chri- sto D. instituta, etiam ad leues culpas applicato sui sanguinis pretio, quem- admodum ipse Christus S. Petro dixit: *equi lotus est non indiget, nisi vi pedes lauet*, culpas scilicet leues, quibus etiam, alioqui valde mundi, sæpius obfu- scatur. Ideoq; dixit S. Augustinus: semper confitere, qui semper quod con- fitearis habes: vt Confessionis remedio in puritate crescas.

Etiam vs- nialia re- mittit.

e Ioan. 13. 10. In Psal. 99.

INTENDIT autem magnus DEVS noster omnes vires suas, vt osten- deret, quanto affectu ac desiderio teneatur, vt copiosos huius Sacramenti fructus iusti percipiant. quamuis enim statuere potuisset, ne ab eisdem pec- catis absolutio Sacramentalis repeteretur: (sicut in exteriori foro, cum defi- nitua sententia de aliquo delicto profertur; non amplius idem delictū re- dit ad iudicem) noluit tamen hæc rationem in huius Sacramenti tribunali seruari, sed permisit absolutionem toties repeti, quoties eorundem pecca- torum confessio repeteretur. vt iustus magis magisq; ab eis purificaretur nouis gratiæ incrementis, quæ animæ puritatem semper promouent

4.

CAPVT II.

QVOS ACTVS SACRAMENTVM POENITEN- tiæ complectatur: ac diuinam Vocationem ad eos exhortari.

PŒNITENTIÆ Sacramentum, cuius excellentias hæcte- nus retulimus, multos actus complectitur, ad suam integri- tatem & perfectionem necessarios. quosdam ad ipsum Pœni- tentem, alios ad Confessarium spectantes. Qui ad pœniten- tem, tres sunt præcipuè: CONTRITIO: CONFESSIO, & SA- TISFACTIO, qui plures alios in se continent. Nam CONTRITIO supponit aliquas considerationes, quibus peccatorum dolor excitetur; & aliqua pro- polita, vt peccatorum detestatio sit perfecta. CONFESSIO supponit exa- ctum Conscientiæ examen, quo admissæ culpæ inueniantur, & cognoscantur: quam Confessionem, dum fit, excellentissimi alij actus comitantur. SA- TISFACTIO fit varijs pœnalibus operibus, quibus pœnas ob culpas nostras debitas exoluimus. Hos omnes actus Confessarius suis actibus adiuuat,

Actus pœni- tentiæ.

adiuuat, quibus supplet pœnitentis defectus. extimulando illum ad veram contritionem; dirigendo ad Confessionis integritatem; & corrigendo, atque docendo, quid facere debeat; designans aliquam pœnitentiam faciendam; & absolvens à peccatis: ac in omnibus eum dirigens, quæ ad perfectam vitæ morumque reformationem sunt necessaria. Quod totum acceptare & implere meritò debet, qui perfectus est pœnitens. ad quam perfectionem trium dierum veluti itinere peruenitur. *Primo* à culpis expurgatur per contritionem & confessionem, accedente Sacerdotis absolutione: *Secundo* à pœnis debitis liberatur per ieiunia, elemosynas, orationes, aliaque pœnalia exercitia: ad quod iuuant indulgentiæ & Sacrificia: *Tertio* mores reformatur, vitæque noua instituitur, *aexuendo* vitia omnia, & *veterem hominem cum aëlibus suis; nouum* verò eiusque opera & virtutes induendo, donec perfectionem Christiani hominis propriam maxima qua poterit firmitate consequatur: quam in Sacramentis Baptismi & Confirmationis fuit professus.

§ I. *Diuina ad omnes hos actus Vocatio.*

AD prædictos omnes actus exhortatur diuina vocatio modis ac medijs in præcedentibus Tractatibus indicatis: quorum summa delineata est in ijs, quæ Israelitæ, cum captiui in Ægypto tenerentur, Pharaoni proposuerunt. a DEVS inquit *Hebraorum vocauit nos, vt eamuis viam trium dierum in solitudinem, & sacrificemus Domino Deo nostro: ne forte accidat nobis pestis aut gladius.* Quæ autem sunt hæc trium dierum viæ, quas Dei vocatio captiuus ob peccatum sub Dæmonis potestate proponit, nisi trium dierum itinera proximè insinuata: quæ instar viarum sunt, quas oportet peragere, vt ab ea captiuitate liberati, in libertate perfecta constituentur. si enim diuinæ vocationi resistentes, eas conficere neglexerint: superueniet eis pestis, aut gladius. *pestis* scilicet vitæ deprauatæ, quæ ab vna culpa in aliam sine remedio labitur; & *gladius* iræ Dei, qui vindictam de eorum pertinacia sumer: permittendo eos in sua culpa mori. Hæc trium dierum vitæ in die, & in deserto peraguntur. præcedit enim & comitatur pœnitentem diuina illustratio, eum deducens & adiuuans, & à peccati tenebris exeat: & quasi *lux* matutina *splendens procedat ac crescat usque ad perfectam sanctitatis diem.* quamuis ipsa via aspera ex se sit, & laboriosa: propter quod, *desertum* appellatur. non quod boni comites illi desint, qui consolentur & adiuuēt: sed quod improbos deferat, quos eousque habuerat.

PRIMA via est Pœnitentiæ: quatenus illa per dolorem & Confessionem peccatorum, causa est iustificationis peccatoris. quæ, teste S. Hieronymo, significatur per primam Hebræorum stationem in *c Ramasses*, quæ vox

turba

Confessio.

Satisfactio.
a Coloss. 3.9
Renouatio.

a Exod. 5.3.
b cap. 3.18.

Pestis gladii.

b Prou. 4.
15.

Tres dies
Desertum.

1.
Epist. de 42.
mansioni.

vide Riber.
in Osea. 6.8

c Exo. 22.37

in *uulnere commotionem*, aut *amaritudinem*, aut *gaudii tonitru* significat
 si enim ex *Aegypti* strepitu per poenitentiam exeas, quamuis prauam &
 profanam *turbationem* deseras; ingrederis tamen (vt ait *Dauid*) in aliam
 sanctam & salutarem, d *commouens ac turbans* teipsum: vt, tua peccata de-
 flens, offeras Deo in hoc deserto e *Sacrificium* primum *contriti & humiliati*
cordis, cum spiritus *amaritudine*, quæ mox in dulcedinem vertitur: cum
 audis tonitru illud *gaudii* ex *Confessarij* ore procedens. *Ego te absoluo*. & tunc
 implet Deus, quod aliàs dixit: *in cunctis* *Deus Aegypti* faciam iudicia ego *Do-*
minus. Nam vt *S. Hieronymus* declarat, qua nocte Deus Hebræos ab *Ae-*
gypti liberauit, vindictâ sumpsit de omnibus idolis *Aegypti*: quæ destruxit,
 & eorum templa vastauit, quod factum significat iudicium, quod in Sacra-
 mento Poenitentiae de nostris peccatis facit. Diximus enim, Sacramentum
 hoc formam habere iudicij, in quo sententiâ iustâ damnatur, & deuastatur
 maledicta idola: vt verus Deus solus, nec vllus alius in anima uiuat, quæ e-
 ius est creatura; à qua semper adoretur, ipsique seruiatur

SE D non sinit hic diuina vocatio: nam mox inspirat viam *diei secunda*
 nempe Satisfactionem: vt fiat transitus, quemadmodum fecerunt Hebræi
 ex *Ramasse* in *Socoth*, quod significat *peregrinantium tentoria*. Salus enim
 poenitentiae, breuis vt plurimum est; & aliquid super est soluendum atque
 sanandum. nec (vt supra fuit dictum) ad hoc sanat, vt otiosus subsistas: sed
 vt pergas omnino, ipsoque exercitio conualescas, offerens Deo secundum
 h *Sacrificium* *insitiae*, in abundantia bonorum operum, ad exoluenda omnia
 debira & peccatorum reliquias mortificandas. Eadem verò opera augende
 quoque sunt virtutes, ducendo in hoc mundo vitam, tanquam peregrini &
 proficiscentis; quærendo (vt ait *S. Bernardus*) præcipua tua stabilia bona,
 non in hoc terræ exilio, sed in caelo: quod est patria tua, pergèdo semper in
 via præceptorum, ac consiliorum diuinorum, donec ad illam peruenias.

AD quod diuina vocatio diei tertiæ viam inspirat; vt transeas quem-
 admodum Hebræi in *Etham*, quod significat: *immaculatus*, seu *perfectus* ero.
 Præcipuus enim finis tuus in hac vita debet esse, quærendo summam, quâ po-
 teris cordis mundiciem, & supremum Christianæ perfectionis gradum, cum
 integra totius vitæ reformatione: offerens Deo tuo *tertium Sacrificium*
 & holocaustum perfectissimi amoris, cuius superiùs meminimus. Et tunc
 ait *S. Hieronymus*, impleri Scripturam dicentem: *k Dominus precedebat eos*
 ad ostendendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis: vt
 dux esset itineris viroque tempore. Idem enim *DEVS*, qui te vocat, vt ex *Dæ-*
 monis tyrannide exeas; te quoque illustrat, accendit, deducit, auxiliumq;
 præbet in omnibus vijs tuis; & in omni tempore prospero & aduerso, ne
 aberres à via: sed eius ductum sequens, perfectus euadas;

Ramasses.

d Psal. 59.
e Psal. 50. 1
Sacrificium
primum.

f Exo. 12. 1.

Ibid.

2.

Socoth.

g Exo. 12. 37

Traff. 2. 6.

1. §. 4.

h Psal. 4. 6

Sacrificium

secundum.

Serm. 7. de

Resurrect.

3.

i Exo. 13. 20.

Etham.

Tertium

Sacrificium

Traff. 2. 6. 6

k Exo. 13. 21.

Num. 14. 14

I Osea 6.3.

L. p. q. 56. a. 3.
 in Rō. 4. 25.
 in cap. 6. 4.
 in Psal. 50.
 12.

Tres Spiritus.

a Iere 31. 18.
 Pœnitentia
 domini m. 1. i.

INCIPIT trium dierum via, de quibus Oseas Propheta: *I uisificabo uos post duos dies: in die tertia suscitabit nos, & uiuemus in conspectu eius.* Nam quem admodum Christus Dominus noster, nostram redemptionem operatus est tribus diebus: feria scilicet sexta, in qua mortuus est; Sabbatho, in quo mansit in sepulchro, descenditque ad uinctos educendos ex limbo; & Dominica, qua gloriosus resurrexit: ita nobis eiusdem Redemptionis fructum applicat in hisce trium dierum uis. Nam *Confessione* peccata nostra extinguit; *Satisfactione* à purgatorij carcere eruit; *Emendatione* uero & reformatione eleuat nos ad uitam quandam nouam, valdeque perfectam, similem resurrectioni ipsius, quam, ait S. Thomas, exemplar esse nostræ iustificationis, quod & Apostolus affirmavit, dicens: *in Christum Dominum nostrum traditum esse in mortem propter delicta nostra, & resurrexisse propter iustificationem nostram; & n. quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in nouitate uitæ ambulemus,* quæ ipsius uitæ valde assimilatur. Demissè itaque petas, ad has trium dierum uias concedi tibi insignes illos tres spiritus, quos feruens ille pœnitens petebat, dicens: *o Cor mundū crea in me Deus & SPIRITVM RECTVM inuua in uisceribus meis. Ne proicias me à facie tua; & SPIRITVM S. tuum ne auferas à me. Redde mihi letitiam salutaris tui, & SPIRITVM PRINCIPALI confirma me.* Spiritus RECTVS animam ab omnibus culpis purgans, eam renouat; Spiritus SANCTVS dicitur, qui gratijs ac uirtutibus eam benedificans etiam adiuuat in Sanctorum operum exercitatione; PRINCIPALIS denique est, qui perfectionem & in eis firmitatem tribuit.

§. 2. *Prima uia Pœnitentiæ.*

INCIPIENTES igitur uiam primam, quæ est Pœnitentiæ, dicemus in genere, quæ sint necessaria ad eam fructuosè ambulandam. Præsupponimus autem omnes eius actus ab infinita Dei misericordia, eiusque gratuita uocatione prouenire. Quemadmodum Ieremias nomine populi sui captiui factus est, dicens Deo D. N. *a castigasti me, & eruditus sum quasi iuuenculus indomitus: conuerte me, & conuertar, quia tu Dominus Deus meus. Postquam enim conuertisti me, egi pœnitentiam & postquam ostendisti mihi, percussu femur meum confusus sum & erubui, quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ.* Totum hoc attribuit Propheta Deo, ut intelligas, si tua peccata agnoscas; si passiones rebelles domes; si doleas ac de tuis peccatis erubescas; si teipsum propter ea castiges; si faciem tuam ad Dominum conuerteris, cui antea uerteras terga; id totum te facere, eò quod ipse gratia sua te præueniat, uocet adiuuetque, ut ea exequi ualeas. Ut autem etiam diligentiam intelligas, quam ex tua parte ad hanc conuer-

sionem

tionem præstare debeas, addit idem Propheta: *statue tibi speculam, pone tibi amaritudines; dirige cor tuum in viam rectam, in qua ambulasti: reuertere sterili virgo Israel, reuertere ad ciuitates tuas istas, vsquequo delitiis dissolueris filia vaga? quia creauit Dominus nouum super terram*, F O F M I N A in se CIRCUMDABIT VIRVM. Videtur Ieremias in spiritu locutus cum modernis, qui in Ecclesia nunc sunt, peccatoribus; eosque ad obscœnarum voluptatum pudorem, & ad peccatorum pœnitentiam permouere: ideoque iubet conscendere speculam Fidei, & infinitam Dei charitatem pendere: qui nullis nostris meritis, sed solâ suâ misericordiâ creauit, & executus est N O V V M illud inauditum, quod virgo Spiritus sancti virtute conciperet, & in vtero suo infantem quendam circumdaret, qui simulesset vir perfectus in Sapientia & Sanctitate; qui est Christus D E V S & Homo verus: cuius meritis captiui Dæmonis consequuntur veram libertatem: & anima, quæ virgo erat sterilis, & inutilis b *concipit & quasi parturit spiritum salutis, c donec formetur Christus in ea* habitetque cum illa per Fidem & Charitatem.

S E D quoniam opus habet aliquo, à quo iuuetur exire ex ea captiuitate, ait Propheta, vt statuatur sibi speculam, siue, vt LXX. vertunt *speculatorem*, hominem scil. qui speculatoris officio fungatur: ad pœnitentem enim spectat, doctum & prudentem Confessarium sibi eligere: vt vterque simul deprehendant quicquid in conscientia continetur: præterita omnia rimando diligenter, & futura præueniendo. Vera enim pœnitentia, quemadmodum præterita mala cogitat, vt deleat; ita præuidet futura, vt effugiat & quemadmodum infixis iam vulneribus adhibet antidota, vt curentur ita prospiciet de alijs ne, postquam conualuerit ægrotus, in eadem recidat.

I N eum finem *ponas tibi* (vt ait Propheta) *amaritudines*, recensēbis scil. omnia peccata tua coram Confessario, cum ingenti cordis tui amaritudine ac dolore, simul constituens ante oculos tuos causas & rationes, cur meritis de eis admissis dolere debeas. Quemadmodum idem Propheta innuauit, dicens, *d scito & vide: quia malum & amarum est reliquisse Dominum Deum tuum; & non esse timorem eius apud te*. Nominatim autē cōijces oculos in omnes *amaritudines*, quas tuus Saluator perpessus est à tēpore, quo in vtero materno se se contraxit, vsque dum expirauit in cruce. Quomodo enim non tibi amarescant peccata tua, si attendas tantam Deum tuum amaritudinem pro eisdem tolerasse? quam ipse semper ante oculos habuit, vt eandem tu haberes coram tuis & ad pœnitentiæ amaritudinem ferendam incitareris tam eam, quæ prouenit ex pudore Confessionis; quam, quæ ex satisfactionis operibus oritur; teque ipsum offerres, ad omnia ea sustinenda vt amarum hoc antidotum animam tuam expurget, & sanitati restituat.

Peccatores
vocat Deus.

b Isai. 26. 18
c Gal. 4. 19

1.
c. 88. vide
Notationes.

Confessarius
Speculator.

2.

d Iere. 2. 19

Peccata tua
Christo a-
mara fuer.

3.
Primus fer-
ior opere
exhibendus.

: Apoc. 2. 5.

Cap. 38.

4.
Constantia
in bonis.

Isaia 7. 14.
Matth. 1. 23.

Isaia. 4. 1

Christus fi-
lucia nostra

IVBET Propheta tertio, vt *cor tuum dirigas ad viam rectam, in qua ambulasti*: reuocans scilicet ac repetens bonos tuos gressus, exercitiaque virtutum qua antea habebas, cum Baptismi & Confirmationis gratia adhuc recens in te manebat: qua feruenter ad Christianam perfectionem contendebas. Statuas itaque ferio ad eandem illam redire viam; eodemq; aut maiori etiam feruore, quam alias in ea pergere: amplectens Christi D. N. admonitionem, dicentis cuidam poenitenti: *memor esto, unde excideris: & age poenitentiam, & prima opera fac.* Nam vera poenitentia non sistit in solis affectibus aut sensibus internis; sed progreditur ad exteriora opera, quemadmodum LXX. Interpretum versio magis declarat, dum ait: *da cor tuum super humeros tuos.* Quod S. Hieronymus exponit, quasi dixerit: coniunge cogitationibus opera: & onus, quod desiderio offers te laturum, impone humeris, incipiens statim illud reipsa portare.

Ac denique danda tibi opera est, vt *reuertaris ad ciuitates tuas*, domumque Dei, & iustorum congregationem, vnde te subtraxisti: vt animo deliberato ac certo in ea impofterum habites, profundas iaciens radices in gratia & perfectione: quam per poenitentiam reparas, ne vitam tuam texendo & retexendo, extruendo & destruendo consumas: sed in bono stabilis sis atque firmus. Quod si nouum tibi arduumque videatur: attende quid Propheta addiderit. *fecerunt Dominus NOVVM super terram, virgo concipiet virum*: qui, quod sit vir nouus, gloriatur se nota facere, cum mortuos resuscitat, inueteratos renouat, cor mutat, roborat imbecilles, qui in ipsius habitant Ecclesia. Adde etiam impleri illud: *foemina circumdabit virum*: congregatio enim iustorum circumdat verè, & in medio sui retinet Salvatorem hunc omnipotentem, ipseque libens inter eos manet, vt iuuet, foueat, & confortet; & vt à suis hostibus defendat, & vitiorum ac passionum opprobrium ab eis remoueat. Quod etiam significauit Prophetia Isaia dicentis: *g apprehendent septem mulieres*, multitudo videlicet fidelium animarum, *virum vnum*, Christum scilicet: *petentes*, se ab eo protegi, & *opprobrium* quod sustinebant *auferri*. Si itaque vnus tu esse vis eorum, qui virum hunc Salvatorem circumdant: & statuis firmiter apprehendere, fiduciam tuam in eo collocando: experieris, quantum in eo auxilium repositum habeas, ad nouam vitam illius vita similem ducendam, ac opprobrijs expeditam, quæ adfert recidiua in peccata. Ha sunt generatim Poenitentium via, actusque per quos in eis progrediuntur: de quibus in sequentibus Capitulis agetur, adductis jis, quæ ad singulos in particulari pertinent.